

Naziv studije slučaja	Transnacionalna prijevara i <i>offshore</i> društva
Opis	Svrha projekta bila je osigurati hranu za one kojima je potrebna pomoć uz potporu Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), fonda kojim se dopunjuju djelovanja Europskog socijalnog fonda.
Predmetni strukturni i investicijski fondovi	Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD)
Vrsta nepravilnosti	• prijevara povezana s dokumentacijom i transnacionalna prijevara
Mehanizam izvješćivanja	Sumnja na prijevaru prijavljena je nakon neispunjavanja ugovorne obveze – dostave hrane najpotrebitijima.
Prijava u sustavu za upravljanje nepravilnostima	† Da
Znakovi upozorenja	Pokazatelji i znakovi prijave koji su pobudili sumnju: • pravni subjekt (društvo X) iz jedne države članice EU-a pobijedio je na javnom natječaju u drugoj državi članici, iako nije imao prethodnog iskustva u tom sektoru • društvo X prestalo je dostavljati hranu najpotrebitijima tijekom početnih faza projekta.
Opis obrasca prijave	Javna agencija u području poljoprivrede pokrenula je 2012. postupak javne nabave za dostavu hrane u okviru Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD). Društvo X pobijedilo je u postupku javne nabave čija je vrijednost bila veća od 32 milijuna EUR. Nakon prvih dostava brašna i ulja javna agencija uplatila je društvu X predujam od 18 milijuna EUR. Budući da je odabrano društvo moralo dostaviti bankovno jamstvo za pokriće financijskih sredstava potrebnih za projekt, postupkom javne nabave ta su sredstva bila zajamčena. Međutim, nakon što je društvo primilo financijska sredstva i obavilo minimalan broj dostava, dostave su zaustavljene, a sredstva su nestala. Dakle, sredstva su već bila isplaćena društvu X, ali ugovor se nije provodio. Budući da je gospodarski subjekt prekršio ugovor, banka koja je izdala bankovno jamstvo odbila je pokriti troškove. Javna agencija zatražila je povrat financijskih sredstava od banke koja je izdala bankovno jamstvo, ali banka je odbila platiti.
Kako je prijevara otkrivena	Ova se studija slučaja temelji na službenim javnim informacijama o slučaju, koje su osigurali OLAF i nadležna tijela u dvjema državama članicama. Njome se nastoji prikazati rad jedne države članice na izmjeni nacionalnog zakonodavstva kako bi pomogla u istragama

Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF).

Pokrenuta je velika međunarodna istraga na razini EU-a, koju je predvodio OLAF, i na nacionalnoj razini. Provjere na terenu provedene su u različitim državama članicama. Posumnjalo se na prijevaru kada društvo X nije dostavilo hranu najpotrebitijima. To su potvrdila nadležna tijela zemlje u kojoj se projekt provodio.

OLAF-ova pomoć tijelima uključivala je provedbu provjera na terenu u prvoj državi članici (u kojoj se projekt provodio) i u drugoj državi članici (u kojoj je ugovaratelj imao sjedište), kao i dostavljanje upita pravosudnim tijelima u trećoj državi članici, primanje pomoći u istrazi od četvrte države članice i primanje detaljnih informacija od upravnih tijela drugih dviju država članica.

Nadležna tijela dostavila su OLAF-u relevantne informacije za njegovu istragu o poreznim podacima i podacima o osiguranju društva X. Međutim, u skladu s nacionalnim pravom takve informacije mogu se izdati samo određenim nacionalnim subjektima. U ovom slučaju nacionalni AFCOS pomogao je istražiteljima Europskog ureda za borbu protiv prijevara da pristupe informacijama o istragama.

Međutim, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, ni OLAF ni AFCOS nisu bili ovlašteni za pristup takvim informacijama. S pravnog stajališta, porezni podaci i podaci o osiguranju društva X mogli su se ishoditi na dva načina:

1. da su AFCOS ili OLAF bili zakonski ovlašteni primati takve osjetljive podatke (što nije bio slučaj)
2. da se zatražio dobrovoljni pristanak počinitelja/prevaranta.

U ovom su slučaju tijela, da bi dobila potrebne informacije, učinila sljedeće:

1. Osigurala su dobrovoljni pristanak (na temelju izjave o pristanku) vlasnika društva X za pomoć u istrazi AFCOS-a.
2. Zatim je Nacionalna agencija za javne prihode (NRA) dostavila dodatne informacije AFCOS-u i OLAF-u.
3. AFCOS i NRA pokrenuli su izmjene u nacionalnom Zakonu o poreznom postupku i socijalnom osiguranju 2015., 2016. i 2017.

Konačno, tužitelji za borbu protiv korupcije proveli su pretrage na raznim lokacijama diljem zemlje, a tijela su pokrenula kazneni progon društva X.

Zabilježene poteškoće	U ovom određenom transnacionalnom slučaju zabilježene su sljedeće poteškoće: • Javna agencija pokrenula je postupak pred Vrhovnim kasacijskim sudom, koji je odlučio da banka mora platiti bankovno jamstvo. Sudski izvršitelj zaplijenio je račune banke kako bi bankovnim jamstvom vratio agenciji financijska sredstva. Međutim, sredstva EU-a još nisu vraćena. • Sudjelovala su <i>offshore</i> društva, što je dodatno otežalo istrage. • Banka je odbila platiti bankovno jamstvo.
Uočene slabosti	U zajedničkim nastojanjima uključenih država članica mogu se utvrditi neke slabosti, kao što su: • Interna pravila javne agencije omogućila su da se takve velike količine financijskih sredstava isplaćuju prije provedbe važnijeg dijela ugovora (iako su financijska sredstva bila zajamčena). • Kriteriji javne nabave omogućili su neiskusnom i sumnjivom društvu da podnese ponudu i pobijedi na natječaju. • Postoji potreba za institucijom EU-a koja može istraživati i pokretati kazneni progon na razini EU-a, kao što je Ured europskog javnog tužitelja (EPPO). • Javna agencija pokrenula je postupak pred Vrhovnim kasacijskim sudom, koji je odlučio da banka mora platiti bankovno jamstvo. Sudski izvršitelj zaplijenio je račune banke kako bi bankovnim jamstvom vratio agenciji sredstva. Međutim, sredstva EU-a još nisu vraćena. U ovom slučaju pokazuje se spremnost tijela na suradnju tijekom istrage prijevare koju provodi OLAF, među ostalim brзом izmjenom nacionalnog zakonodavstva.